

Sygn. akt VIII U 2261/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy B. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 września 2013 r. i z dnia 7 października 2013 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje B. Ż. prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 lipca 2013 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz B. Ż. kwotę 420 zł (czteryście dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I i II instancji.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 2261/15

UZASADNIENIE

Dnia 15.05.2013r. ubezpieczony B. Ż. wniósł do organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzjami z dnia 11.09.2013r. oraz z dnia 07.10.2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony nie udowodnił na dzień 01.01.1999r.

wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 13 lat i 9 miesięcy.

Organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 10.08.1975r. do dnia 15.02.1975r. oraz od dnia 15.01.1976r. do dnia 29.06.1977r., ponieważ po wyjaśnieniach z zakładem pracy, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wykazano jedynie okres od dnia 30.06.1997r. do dnia 29.03.1991r. jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony w odwołaniu od powyższych decyzji domagał się ich zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych podnosząc, iż posiada wymagany do przyznania świadczenia okres takiej pracy.

Na rozprawie w dniu 16.06.2016r. pełnomocnik procesowy ubezpieczonego złożył wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w podwójnej wysokości powołując się na fakt, że postępowanie toczy się bardzo długo.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonych decyzjach. Organ rentowy dodał, iż do pracy w warunkach szczególnych zaliczył okres zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 30.06.1977r. do dnia 29.03.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A., kiedy to ubezpieczony zajmował stanowisko maszynisty spycharki.

Wyrokiem z dnia 20.05.2014r. Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

- w pkt 1 zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 02.07.2013r.,

- w pkt 2 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd wskazał, iż ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdyż spełnił on wszystkie konieczne warunki prawa do tego świadczenia, w tym na dzień 01.01.1999r. udowodnił wymagany 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych. Sąd uznał, iż do okresów takiej pracy uwzględnionych przez organ rentowy należy zaliczyć okresy zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w T. od dnia 10.08.1973r. do dnia 15.02.1975r. oraz od dnia 15.01.1976r. do dnia 29.06.1977r., kiedy to ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w wykazie A dziale V poz.3: pkt 21 – operatora spycharki, pkt 30- operatora zgniatarki.

W rozpoznaniu apelacji organu rentowego od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 27.10.2015r. w sprawie o sygn. akt III AUa 2082/14 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach do ponownego rozpoznania z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd I instancji nieprawidłowo przypisał realizowane w spornych okresach przez ubezpieczonego obowiązki pracownicze do pracy maszynistów ciężkich maszyn budowlanych, wymienionej w wykazie A dziale V poz.3, gdyż ubezpieczony nie posiadał wówczas jeszcze kwalifikacji maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego, a faktycznie pracował jako pomocnik operatora spycharki, a taka praca nie mieści się w powołanym dziale i pozycji wykazu A.

Wyłączenie tych okresów ze szczególnego stażu ubezpieczeniowego powoduje, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanki 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Apelacyjny wskazał jednak, iż ubezpieczony dysponuje jeszcze innymi okresami ubezpieczenia, w czasie których pracował na stanowisku operatora spycharki, a których Sąd Okręgowy nie badał. Są to następujące okresy pracy w: Zakładzie (...) od dnia 01.07.1994r. do dnia 31.12.1994r., Zakładzie (...), Rekultywacyjnych i Budowlanych (...) w M. od dnia 01.08.1995r. do dnia 08.02.1996r., Zakładzie

Usługowo – Handlowym S.C. (...) od dnia 15.03.1996r. do dnia 21.05.1996r., (...) A. B. Fabryki (...) w G. od dnia 01.11.1996r. do dnia 30.04.1997r., Przedsiębiorstwie (...) od dnia 03.11.1997r. do dnia 07.03.1998r., (...) Sp. z o.o. od dnia 10.07.1998r. do dnia 16.11.1998r.

Sąd Apelacyjny polecił, aby przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji zweryfikował, czy ubezpieczony spełnił sporny warunek prawa do emerytury wcześniejszej w postaci posiadania na dzień 01.01.1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony B. Ż. w dniu (...) ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu okres zatrudnienia od dnia 30.06.1977r. do dnia 29.03.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku maszynisty spycharki z wykazu A działu V poz.3, na podstawie świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 17.06.2013r.

Ubezpieczony w 1976r. przeszedł kurs operatora spycharek i uzyskał uprawnienia w tym zakresie.

Od dnia 01.07.1994r. do dnia 31.12.1994r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...). K., J. K., M. M. w G..

W świadectwie pracy z dnia 31.12.1994r. dotyczącym tego okresu zatrudnienia podano, iż ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator spycha.

Zakład ten zajmował się produkcją cegieł. Ubezpieczony w tym czasie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracował jako operator spycharki gąsienicowej S100 o ciężarze 15 ton, którą spychał przywożony do produkcji materiał, to jest glinę, do skipu, a także spycharką wyciągał wózki z cegłą z pieca. Na takim wózku znajdowało się ponad 4.000 cegieł i ważył on kilka ton. Ubezpieczony nie korzystał w tym czasie ze zwolnień lekarskich.

Od dnia 01.08.1995r. do dnia 08.02.1996r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...), Rekultywacyjnych i Budowlanych (...) w M..

W świadectwach pracy z dnia 08.11.1995r. i z dnia 12.02.1996r. dotyczących tego okresu spornego podano, iż ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora spycharki, mechanika.

Firma ta prowadziła roboty budowlane, ziemne i rekultywacyjne na terenie zwałowisk górniczych w kopalniach. Ubezpieczony w tym czasie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę operatora spycharki gąsienicowej (...) o ciężarze 21 ton na zwałach węgla KWK (...). Taśmociąg transportował materiał na dane miejsce, a ubezpieczony stamtąd przesuwał materiał na zwałach. Ubezpieczony nie pracował jako mechanik w sytuacji, gdy zakład pracy zatrudniał odrębnie dziewięciu pracowników na podstawie umowy o pracę na stanowisku mechanika. Ubezpieczony nie korzystał ze zwolnień lekarskich.

W aktach osobowych z tego okresu zatrudnienia ubezpieczonego znajduje się świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.04.2010r., w którym zawarto adnotację, iż ubezpieczony w okresie od dnia 01.08.1995r. do dnia 08.02.1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę: maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych (operator spycharki), to jest na stanowisku wymienionym w wykazie A dziale V poz.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.

Od dnia 01.11.1996r. do dnia 30.04.1997r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) A. B. Fabryki (...) w G..

W świadectwie pracy dotyczącym tego okresu spornego z dnia 30.04.1997r. podano, iż ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora spycharki. Zakład ten prowadził roboty budowlane przy budowie fabryki (...) w G.. Ubezpieczony w tym czasie faktycznie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

jako operator spycharki gąsienicowej o ciężarze około 30 ton przy prowadzeniu wykopów, planowaniu terenu itp. Ubezpieczony nie korzystał ze zwolnień lekarskich.

Od dnia 03.11.1997r. do dnia 07.03.1998r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Z..

W świadectwie pracy z dnia 09.03.1998r. podano, iż ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora spycharki. Ubezpieczony w tym czasie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracował jako operator spycharki gąsienicowej o ciężarze 18 ton na zwałach węgla przeróbki mechanicznej węgla w B.. Ubezpieczony korzystał z 4 dni zwolnienia lekarskiego.

Od dnia 10.07.1998r. do dnia 16.11.1998r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w Z..

W świadectwie pracy dotyczącym tego okresu spornego z dnia 16.11.1998r. podano, iż ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora spycharki na powierzchni. Faktycznie w tym czasie ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator spycharki gąsienicowej o ciężarze 15 ton na zwałach węgla KWK (...). Ubezpieczony nie korzystał wówczas ze zwolnień lekarskich.

/dowód z: akt ZUS, dokumentacji akt osobowych dotyczącej spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego, świadectwa pracy A. S. dotyczącego jego zatrudnienia w Zakładzie (...), zeznań świadków Z. F., A. S., M. W., M. M. (2), J. K. (2), E. S., Z. O. oraz z zeznań ubezpieczonego/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego B. Ż. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj.01.01.1999r. – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Ubezpieczony B. Ż. wiek emerytalny 60 lat ukończył w dniu (...), na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 01.01.1999r. posiada 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a konkretnie, czy istnieją podstawy do zaliczenia do takiej pracy spornych okresów jego zatrudnienia w Zakładzie (...), Zakładzie (...), Rekultywacyjnych i Budowlanych (...) w M., (...) A. B. Fabryki (...) w G., Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o., na które powoływał się Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu swojego wyroku z dnia 27.10.2015r., polecając Sądowi I instancji przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność faktycznie świadczonej w tym czasie pracy przez ubezpieczonego, dla celów dochodzonego przez niego świadczenia.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że ubezpieczony w powyższych okresach spornych faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę operatora spycharki wymienioną w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. wykazie A dziale V poz.3 – „ prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych ”. Ubezpieczony posiadał uprawnienia do obsługi spycharek, które uzyskał w 1976r.

Po zaliczeniu w/w okresów spornych do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy, ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. udowodnił łącznie 15 lat, 11 miesięcy i 16 dni takiej pracy (po wyłączeniu 4 dni zwolnienia lekarskiego z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w Z.), to jest następujące okresy pracy:

- od dnia 30.06.1977r. do dnia 29.03.1991r. – 13 lat, 9 miesięcy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A.,
- od dnia 01.07.1994r. do dnia 31.12.1994r. – 6 miesięcy zatrudnienia w Zakładzie (...). K., J. K., M. M.,
- od dnia 01.08.1995r. do dnia 08.02.1996r. – 6 miesięcy i 8 dni zatrudnienia w Zakładzie (...), Rekultywacyjnych i Budowlanych (...) w M..
- od dnia 01.11.1996r. do dnia 30.04.1997r. – 6 miesięcy zatrudnienia w (...) A. P.,
- od dnia 03.11.1997r. do dnia 07.03.1998r. – 4 miesiące i 5 dni zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (w tym 4 dni L4),
- od dnia 10.07.1998r. do dnia 16.11.1998r. – 4 miesiące i 7 dni zatrudnienia w (...) Sp. z o.o.

Skoro ubezpieczony spełnił wszystkie niezbędne przesłanki prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych w sytuacji, gdy posiada również na dzień 01.01.1999r. konieczny 15 - letni okres takiej pracy, to przysługuje mu prawo do dochodzonego świadczenia.

W konsekwencji powyższego, na podstawie powołanych norm prawnych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżone decyzje i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, poczynając od dnia (...), to jest od ukończenia przez ubezpieczonego 60 roku życia (zgodnie z art.100 ustawy prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich wymaganych prawem warunków).

W pkt 2 wyroku Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I i II instancji, na którą składają się następujące kwoty:

- 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji, przyznane na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §2 ust.1 i 2, §12 ust.2 i §13 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.461) w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, to jest 27.10.2015r.,

- 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji, przyznane na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §2 ust.1 i 2, §12 ust.2 w/w rozporządzenia w jego brzmieniu obowiązującym od dnia 01.08.2015r. do 31.12.2015r., to jest przy przyjęciu stawki minimalnej w wysokości 180 zł, przy czym zasądzeniu jej - ze względu na nakład pracy pełnomocnika procesowego, w tym jego uczestnictwo w trzech rozprawach, które odbyły się przed tut. Sądem - w podwójnej wysokości (180 zł x 2 = 360 zł.), a więc zgodnie ze zgłoszonym żądaniem w tym zakresie. Należy zauważyć, iż wprawdzie od dnia 01.01.2016r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz.1800), jednak w niniejszej sprawie nie będzie miało ono zastosowania, zważywszy na treść §21 tegoż rozporządzenia, który stanowi, iż do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Stąd Sąd zastosował przepisy wcześniejszego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r., które obowiązywało do końca grudnia 2015r.

(-) SSO Grzegorz Tyrka